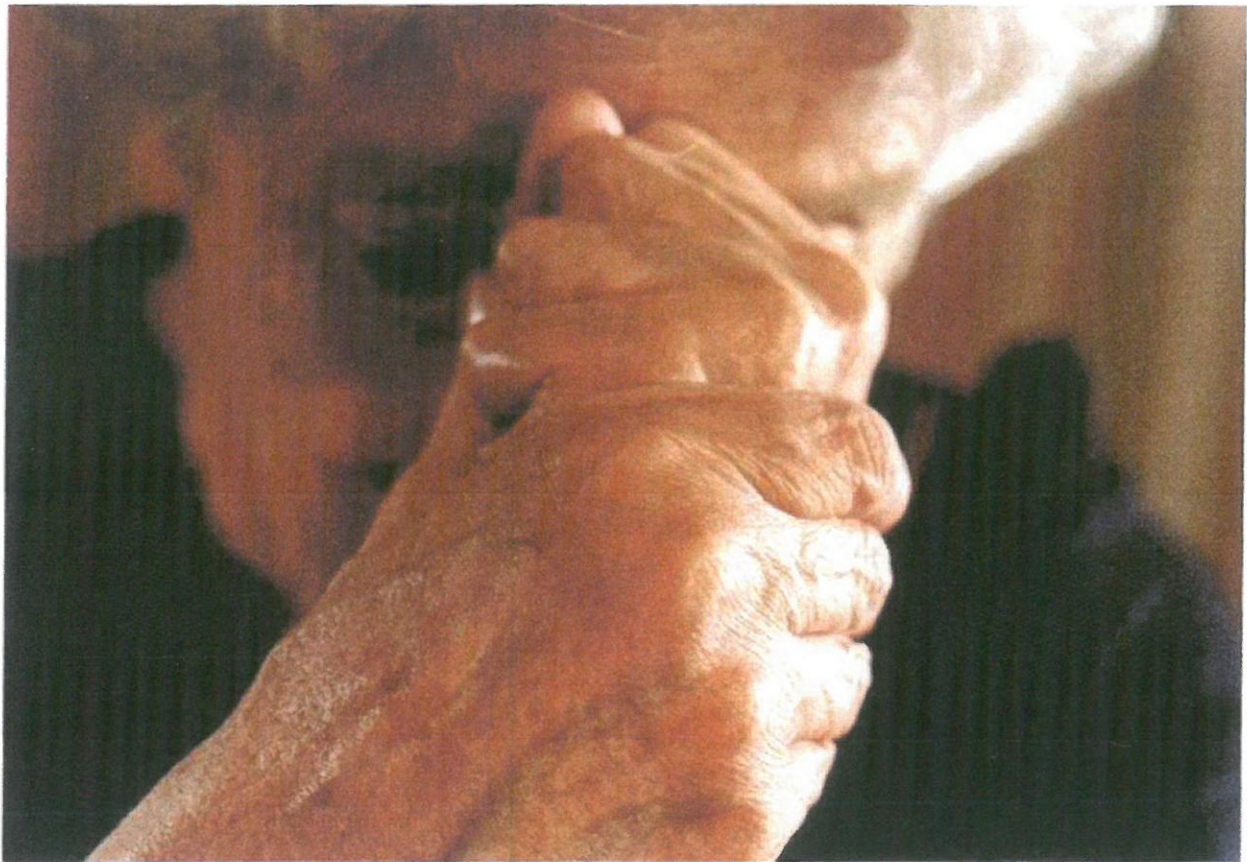

Ad. VI

**Rozwiązywanie problemów społecznych
miasta Jarosławia - 2024r**

Realizując zapisy **Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Jarosławia na lata 2021- 2027**, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jarosławiu prowadzi monitoring działań i celów strategicznych oraz celów operacyjnych w niej zawartych.

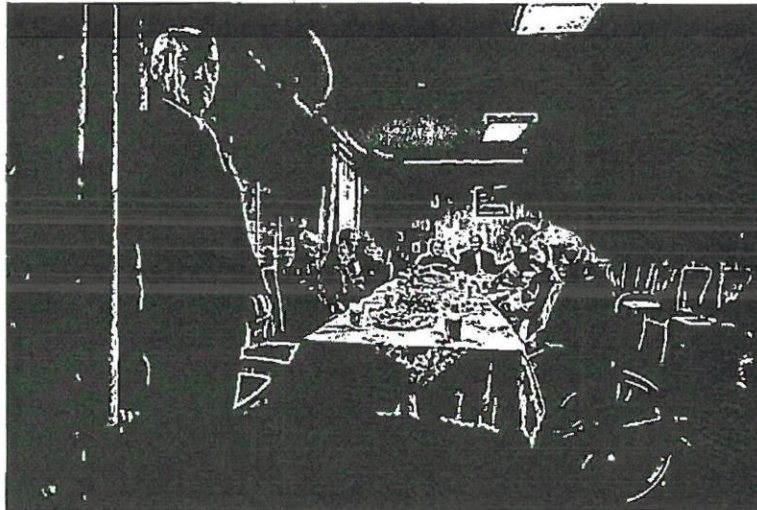
Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Jarosławia, jako dokument kluczowy, do którego bezpośrednio odnosi się niniejsze opracowanie, wskazuje na szereg problemów społecznych, na które należy ukierunkować działania pomocowe. Wymienia wśród nich: bezrobocie, przemoc w rodzinie, alkoholizm, choroby psychiczne, a także niezaradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych oraz bezdomność. Reagowanie na wyżej wymienione zjawiska i zapobieganie ich skutkom, to główne zadania, jakie realizują pracownicy tut. Ośrodka. Każdego roku Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jarosławiu przedkłada Radzie Miasta Jarosławia dane statystyczne i merytoryczne na temat wybranego problemu społecznego. Daje to możliwość na zapoznanie się z działalnością Ośrodka, a także na szerszy pogląd na zjawiska szczególnie wrażliwe społecznie.

Analiza danych MOPS wskazuje, że najliczniejszą grupą klientów tut. Ośrodka, są w ostatnich latach **seniorzy**, dlatego też obecne opracowanie skupia się na zagadnieniu **starzenia się społeczeństwa** a także na działaniach, jakie miasto oraz tut. Ośrodek prowadzą na rzecz osób w podeszłym wieku, aby zapobiec zjawisku wykluczenia społecznego.

Powyższe opracowanie zawiera omówienie i podsumowanie działań, jakie w 2023r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jarosławiu podjął w zakresie rozwiązywania problemu społecznego naszego miasta, jakim jest proces starzenia się społeczeństwa.

„Starość jest czci- godna- nie przez długowieczność i liczbą lat się jej nie mierzy: sędziwością u ludzi jest mądrość, a miarą starości- życie nieskalane”

(Księga Mądrości4,8-9)

Odcienie starości

Starość określana jest jako jesień życia, druga młodość, złoty wiek życia czy trzeci wiek. Jest to **ostatni etap życia człowieka**, etap nieunikniony, którego doświadczy lub doświadcza każdy, którego życie nie zostanie w tragiczny sposób przerwane w młodości. Jest to czas, który przebiega bardzo różnie u różnych ludzi- ***odcieni starości jest tak wiele, jak wiele jest ludzkich historii.***

Starość jest wynikiem końcowym starzenia się, które jest procesem ciągłym, zachodzącym już od momentu urodzenia się człowieka. Jej przebieg zależy zarówno od czynników genetycznych, jak i od sposobu i warunków życia danej osoby. Proces starzenia się jest nieuchronny zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i społecznym. Dotyka on wszystkich ludzi i tych zdrowych, sprawnych, i przewlekle chorych, niepełnosprawnych w różnych zakresach, rodzajach i stopniach. Pogłębiający się charakter zjawiska stanowi aktualnie jedno z najpoważniejszych wyzwań społecznych, gospodarczych i politycznych.

Nasilający się proces demograficznego starzenia się ludności stawia przed administracją państwową i samorządową nowe zadania, związane ze sformułowaniem takich celów działania, których realizacja będzie sprzyjała zaspokajaniu specyficznych potrzeb ludzi starszych. Bez wątpienia, osoby starsze należą do tej grupy osób, które szczególnie narażone są na wykluczenie społeczne. Samotność, zły stan zdrowia, niskie dochody- to wszystko powoduje, że człowiek starszy może z łatwością zostać zepchnięty na margines życia społecznego. Zapobiec temu mogą działania podejmowane

w szczególności przez samorządy ukierunkowane na wsparcie seniorów w ich codziennym życiu.

Jednak starość to coś więcej niż pogorszenie kondycji fizycznej i psychicznej. Żyjący coraz dłużej seniorzy stanowią istotny element współczesnych społeczeństw, a ich aktywność społeczna może być niezwykle cenna. Zachowanie dobrego stanu zdrowia seniorów jest więc nie tylko problemem pojedynczych jednostek, ale również całego społeczeństwa.

Należy podkreślić, że w ostatnim czasie zmienia się spojrzenie na starość, specjaliści coraz częściej podkreślają rolę edukacji, profilaktyki społecznej czy promocji zdrowia. Jednak jak twierdzi **R. D. Hill**, *starość wciąż wiąże się z poważnymi wyzwaniami. Pogorszenie stanu zdrowia, niedołęstwo, strata osób bliskich, zmiana ról społecznych to nowe wyzwania dla człowieka w starszym wieku*¹. Można i należy zatem szukać sposobów, aby nie tylko żyć jak najdłużej, ale także do ostatnich chwil zachować jak największe poczucie dobrostanu.

Blaski i cienie starości

Wraz z końcem pracy zawodowej **zwiększa się ilość wolnego czasu**, który można przeznaczyć na rozwijanie swoich pasji, odpoczynek, podróże. W tym czasie często **pojawiają się wnuki**- nadmiar wolnego czasu i swoje doświadczenie życiowe można wykorzystać pomagając w ich wychowywaniu. W tym też czasie wiele osób decyduje się na **pracę wolontariacką**, aby wykorzystać swoje umiejętności i czas na

¹ R.D. Hill, *Pozytywne starzenie się*, Laurum, Warszawa 2009, s. 181.

pożytek osób potrzebujących. Dla spragnionych wiedzy istnieją Uniwersytety Trzeciego Wieku oferujące studia z wielu zakresów- jeśli do tej pory nie było na to czasu, **na emeryturze można się dokształcić**. Można też **skorzystać z wielu programów aktywizujących** osoby w wieku 50+, 60+- programy te często są finansowane lub współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, projektów z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Dla części osób starość „cienie starości” **wiążą się z chorobami**, które pojawiają się wraz z wiekiem np.: nietrzymanie moczu, osłabienie pamięci, osteoporoza, reumatyzm, otępienie czy demencja starcza. Zaś, **osłabienie sprawności** prowadzi do uzależnienia od innych osób i do frustracji z powodu własnej niesamodzielności. Wiele osób w podeszłym wieku ma **poczucie nieprzydatności i odrzucenia społecznego**. Niejednokrotnie dochodzi do tego samotność - umiera „druga połowa”, odchodzą przyjaciele, którzy są w podobnym wieku, dzieci żyją własnym życiem. Starość, to niekiedy **życie w ubóstwie**- niskie emerytury często starczą na niewiele jedynie na leki i comiesięczne opłaty. U starszych ludzi pojawia się **nasilony strach przed śmiercią** i smutek, że ich życie już dobiega końca. Myśli o zmarnowanych szansach i niezrealizowaniu marzeń mogą spowodować narastające przygnębienie.

Plusy „złotego wieku życia”

Starość ma wiele zalet. Jest to czas, *„nie gorszy od młodości”*. To przecież nie znaczy, że jest lepszy. Żaden etap w życiu człowieka nie jest ani gorszy, ani lepszy, to po prostu są inne wyzwania. *„Gdyby młodość wiedziała, gdyby starość mogła”*. Nawet, gdy ktoś starszy czuje, że jest mu trudniej, siły nie pozwalają na sprostanie pewnym

wyzwaniom, nie ma już złudzeń, zwłaszcza gdy widzi, że najbliżsi odchodzą jeden po drugim, to jednak na pewnym etapie jego wiedza o życiu staje się tak pełna, że młody człowiek może mu tylko pozazdrościć.

Wbrew różnym opiniom starość może być aktywnym i szczęśliwym okresem życia. Wiele jednak zależy od tego, czy potrafimy przeciwdziałać stereotypom i fałszywym poglądom, które mówią negatywnie o starości, a ludzi w podeszłym wieku określają jako niepotrzebnych i bezużytecznych. Ludzie starsi powinni być szanowani i akceptowani w społeczeństwie, w rodzinach, w Kościele... Wielu ludzi w podeszłym wieku, próbując zminimalizować obawę przed samotnością, chorobami, cierpieniem, śmiercią i chcąc uniknąć osamotnienia, szuka nowych znajomości, angażuje się w działalność klubów seniora, uniwersytetów trzeciego wieku itp. Należy doceniać ich mądrość życiową, doświadczenie i umiejętności, bo dużo możemy się od nich nauczyć i nieraz służą nam cenną radą i pomocą. Oni umieją mądrzej patrzeć na życie, ponieważ dzięki swym doświadczeniom nabyli życiową mądrość, której młodzi ludzie nie mają. I szczęściem jest możliwość korzystania z ich dorobku i bogactwa duchowego. Ale trzeba też pamiętać o ich potrzebach, aby nie czuli się odrzuceni i niepotrzebni, aby cenili sobie życie i cieszyli się nim aż do końca.

Pomoc

Ze starością najczęściej spotykamy się w rodzinie. Nie zawsze wiadomo, jak traktować starsze osoby, czego im potrzeba, jak się do nich odnosić, by nie zranić ich uczuć, naruszyć godności. Pamiętać trzeba, że starsza osoba to nie duże dziecko i ma prawo do decydowania o sobie, w tym również do przyjęcia lub odrzucenia pomocy- **nie**

narzucanie się z pomocą. Starsze osoby potrzebują celu w życiu, zajęcia, które zajmie ich czas, myśli, ręce. Mogą to być różne aktywności w zależności od stanu zdrowia, sił i potrzeb starszej osoby. **Starszym osobom należy się szacunek i poszanowanie godności**- delikatności wymaga szczególnie obcowanie z osobami chorymi, które zmuszone są zrezygnować ze swojej dotychczasowej niezależności i są zdane na opiekuna. Ważne też jest **usprawnianie ciała**- ćwiczenia fizyczne, które wykonywane systematycznie poprawią sprawność ciała i polepszą samopoczucie. **Jeśli starsza osoba jest chora, zapewnienie jej maksymalnego komfortu i opieki. Społeczna aktywizacja seniorów**- wspieranie i wzmacnianie ich potencjału, poprzez umożliwienie osobom starszym skorzystania z ofert: kulturalnej, prozdrowotnej czy edukacyjnej.

Aktywizacja społeczna seniorów

Aktywność społeczna jest jednym z niezbędnych elementów realizacji idei aktywnego i zdrowego starzenia się. Wobec zakończenia lub ograniczenia pracy zawodowej związanego z osiągnięciem wieku emerytalnego, poświęcenie czasu na bezpłatną pomoc innym stanowi istotną przestrzeń dla aktywności osób starszych. Jednak równolegle z aktywnością społeczną istotne jest także podejmowanie aktywności edukacyjnej, która umożliwia nie tylko poszerzanie wiedzy i nabywanie nowych oraz aktualizację dotychczasowych umiejętności, ale pełni ona także istotną rolę w tworzeniu więzi społecznych i tym samym jest czynnikiem wspierającym aktywność społeczną.

W opinii Światowej Organizacji Zdrowia aktywni seniorzy mają mniej odczuwalne deficyty zdrowia i większą sprawność psychofizyczną, a tym samym

obniżają się koszty opieki zdrowotnej. Regularna aktywność przyczynia się do opóźnienia demencji, choroby Alzheimera i wielu innych chorób o charakterze przewlekłym. Ponadto, aktywni seniorzy to osoby posiadające większą zdolność i chęć do pracy, wnoszące istotny wkład w rozwój społeczeństwa². Zdaniem naukowców starość może być zdrowa i dawać zadowolenie seniorowi³.

Polityka senioralna

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jarosławiu we współpracy z Urzędem Miasta Jarosławia jest mocno zaangażowany w działania w zakresie polityki senioralnej, które służą nie tylko budowaniu miasta przyjaznego seniorom ale też aktywnemu starzeniu się. Powyższe działania realizowane są po przez utworzenie 4 placówek: 2 Dziennych Domów „Senior+” oraz 2 Klubów „Senior+”, jak również realizacji programu pn. „Jarosławska Karta Seniora”⁴.

² W. Osiński, *Antropomotoryka*, Poznań 2003.

³ „Na Temat” 2005, nr 2, s. 1.

⁴ Szczegółowe dane dotyczące działań MOPS prowadzonych na rzecz seniorów zawarte są w sprawozdaniu z działalności MOPS w Jarosławiu za roku 2023.

Dzienne Domy i Kluby „Senior +”

Dzienne Domy i Kluby „Senior+” wchodzą w strukturę Działu Wsparcia Seniorów w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Jarosławiu. Placówki są ośrodkami wsparcia dla mieszkańców miasta Jarosławia, nieaktywnych zawodowo w wieku powyżej 60 roku życia.

Na terenie Gminy Miejskiej Jarosław funkcjonuje:

1. Dzienny Dom „Senior +” przy ul. Dolnoleżajskiej 16;
2. Klub „Senior+” przy ul. 3- go Maja 48
3. Dzienny Dom „Senior +” na Placu Mickiewicza 18;
4. Klub „Senior+” na os. Jagiellonów 1

Bieżąca działalność wszystkich placówek jest zbliżona i w okresie sprawozdawczym polegała na zwiększeniu aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym seniorów w dostosowanych do ich potrzeb obiektach poprzez udział w zaplanowanych zajęciach i warsztatach. Umożliwiła uczestnikom korzystanie z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, zwłaszcza oferty prozdrowotnej, obejmującej usługi w zakresie aktywności ruchowej i kinezyterapii, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej oraz innych usług wspomagających dostosowanych do potrzeb seniorów.

Dzienne Domy są ośrodkami wsparcia dla 20 osób, natomiast Kluby dla 15 osób. Trzy placówki tj. Dzienny Dom „Senior +” przy ul. Dolnoleżajskiej 16, Dzienny Dom „Senior +” na Placu Mickiewicza 18 oraz Klub „Senior+” przy ul. 3- go Maja 48 funkcjonują po 8 godzin dziennie od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy, natomiast Klub „Senior+” na os. Jagiellonów 1 funkcjonuje 3 razy w tygodniu w łącznym wymiarze co najmniej 20 godzin tygodniowo.

Powyższe placówki zapewniały realizację usług zawartych w ofercie, które obejmowały w szczególności: usługi socjalne, edukacyjne, kulturalno- oświatowe, sportowo- rekreacyjne, aktywizujące społecznie, związane z aktywnością ruchową i kinezyterapią oraz doraźnie świadczone usługi opiekuńcze np. z zakresu pielęgniarstwa, rehabilitacji fizycznej.

W ramach powyższych usług uczestnikom zapewniono wyżywienie tj. gorący posiłek (w jednej z placówek również śniadanie), napoje: wodę, kompot, kawę, herbatę oraz wyżywienie i poczęstunek podczas spotkań i imprez okolicznościowych, integracyjnych oraz wyjazdów zorganizowanych. Ponadto organizowano różnego rodzaju warsztaty oraz zajęcia, m.in.:

1. warsztat socjalno- opiekuńczy , w ramach którego uczestnikom zapewniono:

- dostęp do urządzeń higienicznych- treningi higieniczne, możliwość prania rzeczy osobistych, prasowanie (w Dziennych Domach Senior+),
- pomoc w dbaniu o higienę osobistą i wygląd zewnętrzny,
- zabiegi pielęgnacyjne i kosmetyczne dłoni i twarzy (maski, *peelingi*, *nawilżanie*) z wykorzystaniem zakupionych kosmetyków;
- odpoczynek,
- pomoc przy formalnościach związanych z korzystaniem z programów pomocowych dedykowanych osobom starszym (np. Jarosławska Karta Seniora, Karta Dużej Rodziny- przy wypełnianiu i składaniu wniosków),
- pomoc w sprawach medycznych, np. uzyskaniu i realizacji recept, rejestracji wizyt lekarskich, zapisach do szczepień, przeciwko grypie itp.,
- pomoc w załatwianiu spraw osobistych i urzędowych (np. w gazowni, elektrowni oraz innych instytucjach), pomoc w wypełnianiu ankiet.

2. warsztat edukacyjny- w ramach którego uczestnikom zapewniono:

- korzystanie z zasobów biblioteki (książek dostępnych w placówce oraz czasopism objętych prenumeratą),
- korzystanie z komputera, TV i Internetu,
- warsztaty dotyczące nauki obsługi nowoczesnych technologii: telefonu, laptopa, aparatu fotograficznego itp,
- zajęcia komputerowe z opiekunami (zakładanie i nauka obsługi poczty e-mail, obsługa Internetu, przeglądarek i portali społecznościowych),
- szkolenie komputerowe z instruktorem,
- zajęcia z zakresu bezpieczeństwa pod hasłem „Bezpieczny Senior” (spotkanie m.in. z Policją, Strażą Miejską, pracownikami ZUS),
- warsztaty edukacyjno- profilaktyczne z różnych dziedzin, m.in.: zdrowia (zajęcia z pielęgniarką), żywienia (zajęcia z dietetykiem), kultury i sztuki, tradycji, obrzędowości i zwyczajów ludowych, poznawania regionu, ważnych postaci i dat oraz świąt wpisanych w całoroczny kalendarz (zajęcia z opiekunami).

3. warsztat kulturalno- oświatowy- w ramach działania uczestnikom zapewniono:

- organizowanie wycieczek krajoznawczych i wyjazdów do teatru, wyjść do kina i instytucji kulturalnych, zwiedzanie miasta,
- organizowanie spotkań z ludźmi kultury i sztuki, autorami książek i publikacji,

- organizowanie zajęć kulturalno- oświatowych i teatralno- muzycznych, w tym realizacja programów słowno-muzycznych oraz krótkich realizacji filmowych,
- organizowanie spotkań integracyjnych i okolicznościowych, obchody świąt i uroczystości (Dzień Babci/Dziadka, Ostatki, Śniadanie Wielkanocne, Dzień Seniora, Andrzejki, Wigilia, imieniny, urodziny itp.) oraz imprez okazjonalnych związanych z tradycją i historią,
- udział w wydarzeniach kulturalnych.

4. Warsztat terapii zajęciowej oraz socjalno- terapeutyczny obejmował:

- zajęcia w zakresie: prasowania, prania, pielęgnacji roślin doniczkowych, pielęgnowania terenu przy obiekcie, udział w pracach porządkowych oraz przygotowywania i porządkowania stanowisk pracy, obsługi sprzętu AGD (pralka, zmywarka, krawalnica, robot planetarny), savoir-vivre przy stole i kuchni,
- zajęcia warsztatowe, w tym:
 - plastyczne, rękodzielnicze, florystyczne i kulinarne,
 - działania z zakresu biblioterapii, filmoterapii, muzykoterapii oraz ludoterapii.

5. Działania aktywizujące społecznie (w tym wolontariat międzypokoleniowy) realizowane były poprzez:

- udział w spotkaniach międzypokoleniowych (z dziećmi i młodzieżą szkolną oraz akademicką z terenu Gminy Miejskiej Jarosław, w tym harcerzami, dziećmi ze świetlicy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci,
- uczestnictwo w wydarzeniach, imprezach i uroczystościach organizowanych przez ośrodki kultury i organizacje pozarządowe.

6. Warsztat aktywności ruchowej i kinezyterapii- warsztat obejmował:

- organizowanie przez fizjoterapeutę zajęć na bazie wyposażenia obiektu,
- organizację zajęć sportowo - rekreacyjnych, w tym zajęcia nordic- walking z instruktorem
- organizację zajęć z trenerem personalnym,
- organizację zajęć na basenie z instruktorem aqua fitness (w Dziennych Domach Senior+).

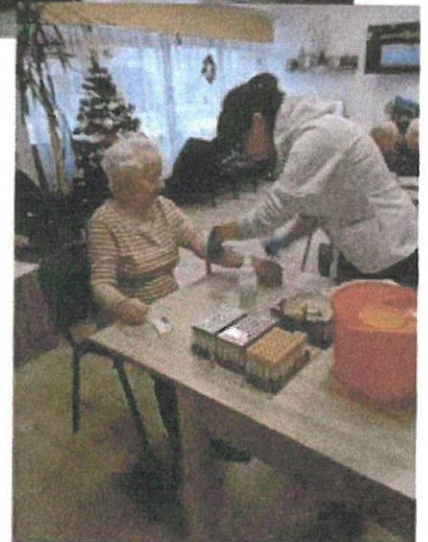
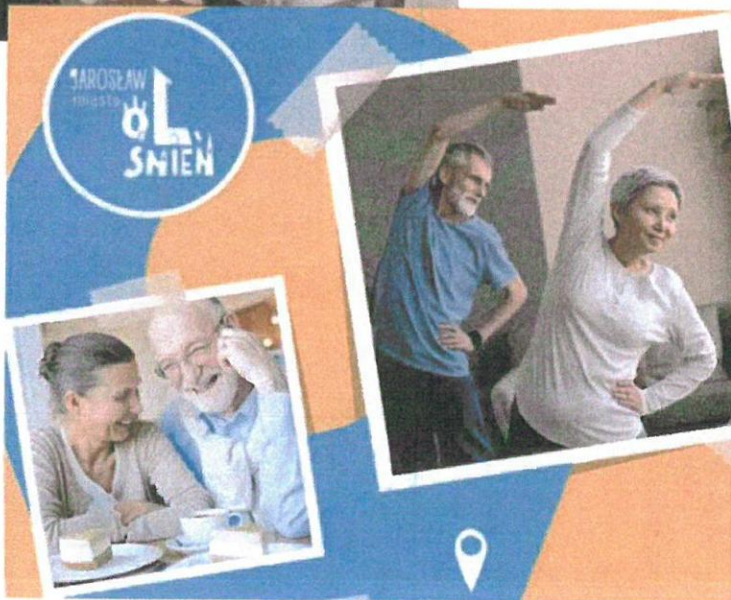
Kadra Placówek Senior+

W ramach zadania zatrudnione zostały następujące osoby: kierownik 1/1 etatu, terapeuta zajęciowy 1/1 etatu, 6 opiekunów (w tym 4 na 1/1 etatu oraz 2 na ½ etatu),

konserwator 1/1 etatu, pracownik obsługi księgowej 1/2 etatu oraz specjaliści (fizjoterapeuta, pielęgniarka, dietetyk, psycholog, instruktor ds. teatralno-muzycznych, terapeuta zajęciowy, instruktor aqua fitness, trener personalny, instruktor obsługi komputera) zatrudnieni na podstawie umowy zlecenia.

Dom i Klub „Senior+” - NASZE ŻYCIE...

Liczbowe określenie skali działań zrealizowanych w ramach zadania:

Kadra Dziennego Domu Senior+, ul. Dolnoleżajska 16:

Do realizacji zadania na podstawie umowy o pracę w Dziennym Domu Senior+ przy ul. Dolnoleżajskiej 16 zaangażowano kadrę podstawową (opiekun oraz młodszy opiekun), kierownika, pracownika księgowości oraz specjalistów (fizjoterapeuta, pielęgniarka, dietetyk, psycholog, instruktor ds. teatralno-muzycznych, terapeuta zajęciowy, instruktor aqua fitness, trener personalny, instruktor obsługi komputera) na podstawie umowy zlecenia.

Zajęcia ze specjalistami:

1. **Zajęcia z fizjoterapeutą** – (zrealizowano 180 godzin), odbywały się w wymiarze: 10 godz. w miesiącu/2 m-ce (styczeń, grudzień), 16 godz. w miesiącu/10 m-cy (luty-listopad).
2. **Zajęcia z pielęgniarką**– (zrealizowano 96 godzin), odbywały się w wymiarze 8 godzin miesięcznie.
3. **Zajęcia z dietetykiem**- (zrealizowano 18 godzin), odbywały się w wymiarze średnio 2 godzin w miesiącu.
4. **Zajęcia z psychologiem** (zrealizowano 35 godzin), odbywały się w wymiarze 5 godzin w miesiącu od czerwca do grudnia.
5. **Zajęcia z terapeutą zajęciowym** (realizowane były w okresie 01.01.2023 r. do 30.04.2023r. w łącznym wymiarze 33 godzin),
6. **Zajęcia teatralno- muzyczne**- (realizowane były w okresie 01.04.2023 r. do 30.06.2023 r. w łącznym wymiarze 20 godzin),
7. **Zajęcia z instruktorem aqua fitness**– zajęcia na basenie (realizowane były w okresie 01.06.2023 r. do 30.09.2023 r. w łącznym wymiarze 20 godzin).
8. **Zajęcia z trenerem personalnym**– zrealizowano łącznie 30 godzin , zajęcia realizowane były w okresie 01.08.2023 r. do 31.12.2023 r. i odbywały się w wymiarze 6 godzin w miesiącu.
9. **Zajęcia socjalno- terapeutyczne w tym elementy terapii zajęciowej**- praca ciągła,
10. **Warsztaty Artystyczne** - zorganizowano cykl artystycznych warsztatów kreatywnych "Bożonarodzeniowe rękodzieło". Warsztaty prowadzone były przez firmę: Pracownia Artystyczna "Kocikowa Dolina" i obejmowały łącznie 15 godzin.

W ramach działalności zorganizowano 6 wycieczek jednodniowych oraz piknik rekreacyjno- integracyjny, Cykl "poznajemy nasze miasto", „Kulturalne Domy

Seniora", Cykl wyjść do JOKiS, Cykl wyjść do instytucji kulturalnych. Ponadto zorganizowane zostały uroczystości okolicznościowe, m.in. Dzień Babci i Dziadka, Ostatki, Walentynki, Jubileusz Placówki, Śniadanie Wielkanocne, Dzień Matki, Dzień Seniora, Andrzejki, Spotkanie Wigilijne.

Zorganizowano także zajęcia z zakresu bezpieczeństwa dla seniorów „Bezpieczny Senior” – spotkania z policją, strażą miejską, pracownikami ZUS, ratownikiem medycznym, w tym: udział w projekcie „Bezpieczna Polska”, "Zasady bezpiecznego seniora konsumenta", "Suplementy wiedzy dla Seniorów" , szkolenie edukacyjne z zakresu udzielania pierwszej pomocy.

Całkowity koszt zadania w 2023 r. wyniósł 336 982,75 zł, z czego:

- dotacja celowa z budżetu państwa przekazana przez Wojewodę Podkarpackiego z przeznaczeniem na „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior+” **60 353,61 zł,**
- środki własne gminy **276 629,14 zł.**

Kadra Dziennego Domu Senior+ , Pl. Mickiewicza 18:

Do realizacji zadania na podstawie umowy o pracę zaangażowano kadrę podstawową (terapeuta zajęciowy, młodszy opiekun, konserwator), kierownika, pracownika księgowości oraz specjalistów (fizjoterapeuta, pielęgniarka, dietetyk, psycholog, instruktor aqua fitness, trener personalny, instruktor obsługi komputera) na podstawie umowy zlecenia.

Zajęcia ze specjalistami:

1. **Zajęcia z fizjoterapeutą**– (zrealizowano 180 godzin), odbywały się w wymiarze: 10 godz. w miesiącu/2 m-ce (styczeń, grudzień), 16 godz. w miesiącu/10 m-cy (luty–listopad).
2. **Zajęcia z pielęgniarką**– (zrealizowano 96 godzin), odbywały się w wymiarze 8 godzin miesięcznie.
3. **Zajęcia z dietetykiem**- (zrealizowano 18 godzin, odbywały się w wymiarze średnio 2 godzin w miesiącu),
4. **Zajęcia z psychologiem** (zrealizowano 35 godzin), odbywały się w wymiarze 5 godzin w miesiącu od czerwca do grudnia).
5. **Zajęcia z instruktorem aqua fitness**– **zajęcia na basenie** (realizowane były w okresie 01.06.2023 r. do 30.09.2023 r. w łącznym wymiarze 20 godzin).

6. Zajęcia z trenerem personalnym– zrealizowano łącznie 30 godzin, zajęcia realizowane były w okresie 01.08.2023 r. do 31.12.2023 r. i odbywały się w wymiarze 6 godzin w miesiącu.

7. Zajęcia socjalno- terapeutyczne w tym elementy terapii zajęciowej- praca ciągła,

W ramach działalności zorganizowano 6 wycieczek jednodniowych oraz piknik rekreacyjno- integracyjny, Cykl "poznajemy nasze miasto", „Kulturalne Domy Seniora”, Cykl wyjść do JOKiS, Cykl wyjść do instytucji kulturalnych. Ponadto zorganizowane zostały uroczystości okolicznościowe, m.in. Dzień Babci i Dziadka, Ostatki, Walentynki, Śniadanie Wielkanocne, Dzień Matki, Dzień Seniora, Andrzejki, Spotkanie Wigilijne.

Zorganizowano także zajęcia z zakresu bezpieczeństwa dla seniorów „Bezpieczny Senior” – spotkania z policją, strażą miejską, pracownikami ZUS, ratownikiem medycznym, w tym: udział w projekcie „Bezpieczna Polska”, "Zasady bezpiecznego seniora konsumenta", "Suplementy wiedzy dla Seniorów", szkolenie edukacyjne z zakresu udzielania pierwszej pomocy.

Całkowity koszt zadania w 2023 r. wniósł 410 379,50 zł, z czego:

- dotacja celowa z budżetu państwa przekazana przez Wojewodę Podkarpackiego z przeznaczeniem na „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior+” 61 803,15 zł,
- środki własne gminy 348 576,35 zł.

Kadra Klubu Senior+, ul. 3-go Maja 48:

Do realizacji zadania na podstawie umowy o pracę zaangażowano kadrę podstawową (starszego opiekuna oraz młodszego opiekuna), kierownika, pracownika księgowości oraz specjalistów (fizjoterapeuta, pielęgniarka, dietetyk, psycholog, terapeuta zajęciowy, trener personalny, instruktor obsługi komputera) na podstawie umowy zlecenia.

Zajęcia ze specjalistami:

- 1. Zajęcia z fizjoterapeutą**– (zrealizowano 100 godzin), 5 godz. w miesiącu/2 m-ce (styczeń, grudzień), 9 godz. w miesiącu/10 m-cy (luty– listopad).
- 2. Zajęcia z pielęgniarką**– (zrealizowano 36 godzin), odbywały się w wymiarze 3 godzin miesięcznie.
- 3. Zajęcia z dietetykiem**- (zrealizowano 18 godzin), odbywały się w wymiarze średnio 2 godzin w miesiącu,

4. **Zajęcia z psychologiem** (zrealizowano 24 godziny), odbywały się w wymiarze 4 godzin w miesiącu od lipca do grudnia.

5. **Zajęcia z terapeutą zajęciowym**– (zrealizowano 110 godzin), odbywały się w wymiarze od 5 – 13 godzin miesięcznie,

6. **Zajęcia z trenerem personalnym**– (zrealizowano łącznie 30 godzin), zajęcia realizowane były w okresie 01.08.2023 r. do 31.12.2023 r. i odbywały się w wymiarze 6 godzin w miesiącu.

7. **Zajęcia teatralno- muzyczne**- (realizowane były w okresie 01.12.2023 r. do 31.12.2023 r. w łącznym wymiarze 8 godzin),

8. **Zajęcia socjalno - terapeutyczne w tym elementy terapii zajęciowej**- praca ciągła,

W ramach działalności zorganizowano 6 wycieczek jednodniowych oraz piknik rekreacyjno- integracyjny, Cykl "poznajemy nasze miasto", „Kulturalne Kluby Seniora”, Cykl wyjść do JOKiS, Cykl wyjść do instytucji kulturalnych. Ponadto zorganizowane zostały uroczystości okolicznościowe, m.in. Dzień Babci i Dziadka, Ostatki, Walentynki, Śniadanie Wielkanocne, Dzień Matki, Dzień Seniora, Andrzejki, Spotkanie Wigilijne.

Zorganizowano także zajęcia z zakresu bezpieczeństwa dla seniorów „Bezpieczny Senior”– spotkania z policją, strażą miejską, pracownikami ZUS, w tym: "Zasady bezpiecznego seniora konsumenta", "Suplementy wiedzy dla Seniorów".

Całkowity koszt zadania w 2023 r. wniósł 215 021,28 zł, z czego:

- dotacja celowa z budżetu państwa przekazana przez Wojewodę Podkarpackiego z przeznaczeniem na „Zapewnienie funkcjonowania Klubu Senior+” 22 942,77 zł,
- środki własne gminy 192 078,51 zł.

Kadra Klubu Senior+, os. Jagiellonów 1:

Do realizacji zadania na podstawie umowy o pracę zaangażowano kadrę podstawową (młodsze opiekuna), kierownika, pracownika księgowości oraz specjalistów (fizjoterapeuta, pielęgniarka, dietetyk, psycholog, terapeuta zajęciowy, trener personalny, instruktor obsługi komputera) na podstawie umowy zlecenia.

Zajęcia ze specjalistami:

1. **Zajęcia z fizjoterapeutą**– (zrealizowano 90 godzin), 5 godz. w miesiącu/2 m-ce (styczeń, grudzień), 8 godz. w miesiącu/10 m-cy (luty– listopad).

2. **Zajęcia z pielęgniarką**– (zrealizowano 24 godzin), odbywały się w wymiarze 2 godzin miesięcznie.

3. **Zajęcia z dietetykiem**- (zrealizowano 18 godzin), odbywały się w wymiarze średnio 2 godzin w miesiącu),

4. **Zajęcia z psychologiem** (zrealizowano 12 godziny), odbywały się w wymiarze 2 godzin w miesiącu od lipca do grudnia).

5. **Zajęcia z terapeutą zajęciowym**– (zrealizowano 72 godziny), odbywały się w wymiarze od 6– 9 godzin miesięcznie),

6. **Zajęcia z trenerem personalnym**– (zrealizowano łącznie 20 godzin), zajęcia realizowane były w okresie 01.08.2023 r. do 31.12.2023 r. i odbywały się w wymiarze 4 godzin w miesiącu.

7. **Zajęcia teatralno- muzyczne**- (realizowane były w okresie 01.12.2023 r. do 30.06.2023 r. w łącznym wymiarze 8 godzin),

8. **Zajęcia socjalno- terapeutyczne w tym elementy terapii zajęciowej**- praca ciągła.

W ramach działalności zorganizowano 4 wycieczki jednodniowe oraz piknik rekreacyjno– integracyjny, Cykl : "poznajemy nasze miasto", „Kulturalne kluby Seniora”, Cykl wyjść do JOKiS, Cykl wyjść do instytucji kulturalnych. Ponadto zorganizowane zostały uroczystości okolicznościowe, m.in. Dzień Babci i Dziadka, Ostatki, Walentynki, Śniadanie Wielkanocne, Dzień Matki, Dzień Seniora, Andrzejki, Spotkanie Wigilijne.

Zorganizowano także zajęcia z zakresu bezpieczeństwa dla seniorów „Bezpieczny Senior”– spotkania z policją, strażą miejską, pracownikami ZUS, w tym: "Zasady bezpiecznego seniora konsumenta", "Suplementy wiedzy dla Seniorów".

Całkowity koszt zadania w 2023 r. wyniósł 116 121,76 zł, z czego:

- **dotacja celowa z budżetu państwa przekazana przez Wojewodę Podkarpackiego z przeznaczeniem na „Zapewnienie funkcjonowania Klubu Senior+” 22 713,42 zł,**
- **środki własne gminy 93 408,34 zł.**

Jarosławska Karta Seniora

Jarosławska Karta Seniora to jeden z programów władz miasta Jarosławia, który ma uatrakcyjnić jesień życia mieszkańcom miasta⁵.

Program Jarosławska Karta Seniora jest formą dodatkowego wsparcia dla seniorów w dostępie do różnych form życia społecznego, kulturalnego, prozdrowotnego i gospodarczego poprzez zaoferowanie im specjalnych zniżek i ulg wynikających z oferty partnerów Programu przez instytucje kultury, sportu i rekreacji miasta Jarosławia oraz inne instytucje publiczne i podmioty gospodarcze biorące udział w Programie. Jarosławska Karta Seniora jest wydawana bezpłatnie i bezterminowo. Program Jarosławska Karta Seniora realizowany jest na terenie miasta Jarosławia od 1 stycznia 2018r. i skierowany jest do Seniorów powyżej 60 roku życia, zamieszkałych na terenie Gminy Miejskiej Jarosław.

Celem Programu jest w szczególności:

- wspieranie i wzmacnianie potencjału Seniorów oraz aktywizowanie ich poprzez uczestnictwo w życiu społecznym;
- wspieranie aktywności Seniorów umożliwiając im starzenie się w zdrowiu, przy zachowaniu samodzielności, niezależności i satysfakcji z życia;
- ułatwianie Seniorom dostępu do kultury, sportu i rozrywki;
- stwarzanie warunków sprzyjających zaangażowaniu Seniorów w życie społeczno-gospodarcze.

MOPS zapewnia obsługę administracyjną Programu. Jarosławska Karta Seniora wydawana jest w Dziale Świadczeń Rodzinnych tut. Ośrodka na podstawie prawidłowo

⁵ Szczegółowe dane dotyczące Programu Jarosławskiej Karty Seniora zawarte są w sprawozdaniu z działalności MOPS w Jarosławiu za roku 2023.

złożonego wniosku. Przed wydaniem Karty wnioski podlega weryfikacji pod względem zgodności warunków określonych w uchwale tj. zamieszkiwanie na terenie Gminy Miejskiej Jarosław, wiek wnioskodawcy.

Od początku swojego funkcjonowania, Karta nieustannie cieszy się powodzeniem wśród mieszkańców, którzy ukończyli 60 rok życia. Dzięki sukcesywnemu rozwojowi Programu, jego uczestnicy korzystają z szerokiej palety ofert promocyjnych czy zniżek przygotowanych przez Partnerów. Karta pozwala jarosławskim seniorom aktywnie spędzać wolny czas, korzystać taniej np. z basenu, pójść do kina czy muzeum, zadbać o zdrowie. Aktywuje to starszych mieszkańców by nie siedzieli w domach.

Do dnia 31.12.2023r wydano 1619 kart.

Wykaz Partnerów uczestniczących w Programie „Jarosławska Karta Seniora” wraz z proponowanymi ulgami i uprawnieniami:

Jednostki organizacyjne miasta Jarosławia:

Partner Programu	Miejsce uzyskania ulg i zniżek	Wysokość oferowanych ulg i zniżek
Jarosławski Ośrodek Kultury i Sztuki	Pl Mickiewicza 6 37-500 Jarosław	Zniżka na seanse filmowe: • 2D- cena biletu 13 zł, • 3D- cena biletu 15 zł.
Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Jarosławiu	ul. Sikorskiego 5 37-500 Jarosław	Bilet ulgowy na krytą pływalnię, pływalnię sezonową oraz lodowisko zgodnie z obowiązującym cennikiem
Centrum Kultury i Promocji w Jarosławiu	ul. Rynek 5 37-500 Jarosław	Bilet ulgowy na wstęp do Podziemnego Przejścia Turystycznego w Jarosławiu

Inne instytucje i podmioty gospodarcze:

Partner Programu	Miejsce uzyskania ulg i zniżek	Wysokość oferowanych ulg i zniżek
Salon Optyczny BiaMed w Jarosławiu	Salon Optyczny ul. Rynek17/1A 37-500 Jarosław	• 5% zniżki na zakup okularów kompletnych korekcyjnych (oprawa okularowa, montaż, szkła korekcyjne). • 10% zniżki na akcesoria i okulary przeciwsłoneczne. Promocje w Salonie nie łączą się.
Optyk F.H.U. KRZYKOR Krzysztof Korzeniowski Zakład Optyczny w Jarosławiu	ul. Tarnowskiego 18A 37-500 Jarosław	10 % zniżki przy zakupie na okulary korekcyjne, soczewki kontaktowe, okulary przeciwsłoneczne oraz akcesoria.
Przedsiębiorstwo Handlowo Produkcyjne SPORT-CENTRUM w Rzeszowie	Stoisko Firmowe Sport-Centrum Centrum Handlowe Pruchnicka ul. Traugutta 13 37-500 Jarosław	5% zniżki na asortyment

ARKA VITAE S.A z siedzibą w Bydgoszczy	1.Ośrodek Magnolia Sanatorium Ustroń ul. Szpitalna 15 43-450 Ustroń 2.Ośrodek Tulipan Sanatorium Ustroń ul. Szpitalna 21 43-450 Ustroń	10% zniżki na pobyty sanatoryjne klasyczne oraz pobyty sanatoryjne z kuracją ziołami ojca Grzegorza Sroki.
Apteka Dr Max,Cefarm S.A	Apteka DR Max ul. Rynek 11 37-500 Jarosław	10% na preparaty z listy pełnowartościowej Partner JKS do 23.02.2023 r.
SZAREK Sp. z o.o.	Widna Góra ul. Roźwienicka 15 37-500 Jarosław	5% zniżki na wędliny w sklepach firmowych
Zakład Przetwórstwa Mięsnego SZAREK Andrzej Szarek	ul. Rynek 21, os. Kopernika 5 37-500 Jarosław	5 % zniżki na wędliny w sklepach firmowych
SANOVA Audiological GEERS Dobry Słuch Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi, filia w Jarosławiu	Salon ul. Słowackiego 26A 37-500 Jarosław	15 % rabatu na zakup baterii, środków pielęgnacyjnych oraz akcesoriów (wężyków, rożków, filtrów, kopulek) Dla wszystkich posiadaczy aparatów słuchowych (niezależnie gdzie zostały zakupione) bezpłatny przeгляд.
Grupa Handlowa Multibrand Sp. z o.o. Sp. jawna Restauracja Aromat	ul. Sikorskiego 2A 37-500 Jarosław	20% zniżki na cały asortyment z wyłączeniem napojów alkoholowych
Hotel Milena -P.P.H.U Emilia i Wiesław Białożył	Hotel Milena ul. Dworcowa 22 34-360 Milówka	- zniżka na 7 noclegów z wyżywieniem (śniadania i obiadykolacje); cena bez zniżki 1 300,00zł za cały pobyt; - cena ze zniżką 1000,00 zł za cały pobyt osoba dorosła 700 zł za cały pobyt, dziecko 7-12 lat 600zł za cały pobyt, dziecko 0-3 śpiące z rodzicami gratis. Zakwaterowanie w pokojach 2 i 3 osobowych, 4 osobowych apartamentach z dwoma sypialniami lub 6 osobowych apartamentach z 3 sypialniami. Warunki skorzystania ze zniżki: przyjazd w minimum 2 osoby- pobyt rozpoczyna się i kończy w sobotę. - przez cały rok Partner organizuje 7 dniowe turnusy wypoczynkowe połączone z programem fakultatywno- rozrywkowym, na który składają się m.in. dancingi, wycieczki i spotkania z ciekawymi osobami.

Potwierdzeniem uczestnictwa seniora w Programie jest „Jarosławska Karta Seniora”, która jest imienna i zawiera : miejsce zamieszkania, datę urodzenia i numer karty.

Wzór „Jarosławskiej Karty Seniora”.

Powyższe opracowanie w sposób szczegółowy opisuje działania podejmowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jarosławiu we współpracy z Urzędem Miasta Jarosławia, jednak nie wyczerpuje tematu do końca. Omówione formy wsparcia seniorów jarosławskich wskazują na potrzebę zwrócenia szczególnej uwagi na tę grupę społeczną. Należy niewątpliwie podkreślić, że problem starzenia się społeczeństwa jest jednym z głównych problemów społecznych miasta Jarosławia. Obserwowany jest nie tylko lokalnie, ale ma skalę globalną. Długość życia człowieka wydłuża się, co stawia przed społeczeństwem co raz to nowe wyzwania.

Reasumując niniejsze rozważania należy zauważyć, że system wsparcia dla osób starszych, jaki funkcjonuje w mieście Jarosławiu, wykracza poza obowiązki nakładane przez ramy ustawowe i daje możliwość na pełne i godne życie, pomimo ograniczeń związanych z wiekiem. Dlatego też, wskazane jest popieranie wszelkich działań mających na celu, tworzenia nowych placówek, ośrodków wsparcia tj. Dziennych Domów „Senior+”, Klubów „Senior +”, czy też podejmowania innych inicjatyw wspierających tą grupę społeczną. Niewątpliwie, wspólnym dążeniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jarosławiu jak i też w szczególności władz miasta jest, aby Jarosław stał się **Miastem Przyjaznym Seniorom**.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Jarosławiu
dr Agnieszka Krupa-Mieckarz

